

Mediji in informacije

Sodišče Evropske unije
SPOROČILO ZA MEDIJE št. 160/20
Luxembourg, 16. december 2020

Sodba v združenih zadevah C-597/18 P Svet/K. Chrysostomides & Co. in drugi, C-598/18 P Svet/Bourdouvali in drugi, C-603/18 P K. Chrysostomides & Co. in drugi/Svet in C-604/18 P Bourdouvali in drugi/Svet

Sodišče je potrdilo sodbi Splošnega sodišča v delu, v katerem je zavrnilo odškodninski tožbi več posameznikov in družb zaradi aktov in ravnanj institucij Unije, sprejetih v okviru finančne pomoči, dodeljene Cipru in pogojene s prestrukturiranjem njenega bančnega sektorja

Splošno sodišče pa je napačno uporabilo pravo s tem, da je menilo, da Euroskupina pomeni subjekt Unije, ustanovljen na podlagi Pogodb, katerega akti ali ravnanja bi lahko povzročili nepogodbeno odgovornost Unije

V prvih mesecih leta 2012 je imelo več bank s sedežem na Cipru, med njimi družbi Cyprus Popular Bank (v nadaljevanju: Laiki) in Trapeza Kyprou Dimosia Etaireia (Bank of Cyprus, v nadaljevanju: BoC), finančne težave. Ciper je nato 25. junija 2012 predsedniku Euroskupine predložil prošnjo za finančno pomoč, ki pa je navedla, da bo ta pomoč zagotovljena bodisi iz evropskega instrumenta za finančno stabilnost iz Evropskega mehanizma za stabilnost (EMS) v okviru programa za makroekonomsko prilagoditev, ki ga je treba določiti v memorandumu o soglasju. Pogajanja o tem memorandumu so na eni strani vodila Evropska komisija skupaj z Evropsko centralno banko (ECB) in Mednarodnim denarnim skladom (MDS) in na drugi strani ciprski organi. Komisija, v imenu EMS, minister za finance Cipra in guverner centralne banke Cipra so tako 26. aprila 2013 podpisali memorandum o soglasju, kar je omogočilo, da je EMS dodelil finančno pomoč tej državi članici.

Več posameznikov in družb, ki so imetniki vlog v bankah Laiki in BoC, delničarji ali imetniki obveznic v teh bank, so menili, da so Svet Evropske unije, Komisija, ECB in Euroskupina v okviru tega memoranduma o soglasju od ciprskih organov zahtevali sprejetje, ohranitev ali nadaljnje izvajanje ukrepov, zaradi katerih se je vrednost njihovih vlog, delnic oziroma obveznic znatno zmanjšala. Nato so pri Splošnem sodišču Evropske unije vložili tožbi zaradi nepogodbene odgovornosti za povrnitev škode, ki naj bi jim nastala zaradi teh ukrepov.

Splošno sodišče je s sodbama z dne 13. julija 2018, K. Chrysostomides & Co. in drugi/Svet in drugi ter Bourdouvali in drugi/Svet in drugi,¹ najprej zavrnilo ugovora nedopustnosti, ki ju je Svet navedel v zvezi z odškodninskima tožbama, ki so ju zadevni posamezniki in družbe vložili zoper Euroskupino. Splošno sodišče je nato zvezi s prvim pogojem za nastanek nepogodbene odgovornosti Unije na podlagi člena 340, drugi odstavek, PDEU, ki se nanaša na nezakonitost ravnanja, ki se očita instituciji Unije in ki zahteva, da je treba dokazati obstoj dovolj resne kršitve pravnega pravila, katerega namen je podeliti pravice posameznikom, razsodilo, da posameznikom in družbam, ki so vložili ti tožbi, ni uspelo dokazati obstoja kršitve njihove lastninske pravice, načela varstva legitimnih pričakovanj oziroma načela enakega obravnavanja. Ker prvi pogoj za ugotovitev nepogodbene odgovornosti Unije v obravnavanih zadevah ni bil izpolnjen, je Splošno sodišče navedeni tožbi zavrnilo.

Sodišče, ki je odločalo v velikem senatu o pritožbah, ki so jih vložili Svet (zadevi C-597/18 P in C-598/18 P) ter zadevni posamezniki in družbe (zadevi C-603/18 P in C-604/18 P) ter o nasprotnih pritožbah Sveta (v zadevah C-603/18 P in C-604/18 P), je razveljavilo izpodbijani sodbi Splošnega sodišča v delu, v katerem je Splošno sodišče zavrnilo ugovora nedopustnosti, ki ju je vložil Svet, in kolikor se ta ugovora nanašata na tožbi teh

¹ Sodbi Splošnega sodišča z dne 13. julija 2018, K. Chrysostomides & Co. in drugi/Svet in drugi, [T-680/13](#), ter Bourdouvali in drugi/Svet in drugi, [T-786/14](#) (v nadaljevanju: izpodbijani sodbi); glej SM št. [108/18](#).

posameznikov in družb, vloženi zoper Euroskupino in člen 2(6)(b) Sklepa 2013/236.² Sodišče pa je zavrnilo pritožbi navedenih posameznikov in družb.

Presoja Sodišča

Na prvem mestu, v zvezi s **pritožbama, ki ju je Svet vložil v zadevah C-597/18 P in C-598/18 P**, je Sodišče opozorilo, da uveljavljanje nepogodbene odgovornosti Unije na podlagi člena 340, drugi odstavek, PDEU zahteva, da je mogoče „instituciji Unije“ očitati nezakonito ravnanje, ta pojem pa ne zajema le institucij Unije, naštetih v členu 13(1) PEU, ampak tudi vse organe, urade in agencije Unije, ki so ustanovljeni s Pogodbama ali na njuni podlagi in naj bi prispevali k uresničevanju ciljev Unije.

Sodišče je glede tega poudarilo, prvič, da je Euroskupina medvladni organ za usklajevanje ekonomske politike držav članic, katerih valuta je euro. Drugič, Euroskupine ni mogoče enačiti s sestavo Sveta, zanjo pa je značilna neformalna narava. Tretjič, Euroskupina nima nobene lastne pristojnosti niti pristojnosti za sankcioniranje nespoštovanja političnih dogovorov, sklenjenih v njenem okviru. Sodišče je iz tega sklepalo, da je **Splošno sodišče napačno ugotovilo, da je Euroskupina subjekt „Unije“, ustanovljen na podlagi Pogodb, katerega ravnanja bi lahko povzročila nepogodbeno odgovornost Unije.**

Sodišče je dodalo, da se politični dogovori, sklenjeni v okviru Euroskupine, konkretizirajo in se izvajajo med drugim z akti in ravnanji institucij Unije, zlasti Sveta in ECB, zato **pravnim subjektom ni odvzeta pravica do učinkovitega sodnega varstva, določena v členu 47 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah**, saj lahko, kot so to storili v obravnavani zadevi, proti tem institucijam vložijo tožbo zaradi nepogodbene odgovornosti Unije na podlagi aktov ali ravnanj, ki jih te institucije Unije sprejmejo na podlagi takih političnih dogovorov. Sodišče je zlasti poudarilo, da mora Komisija kot varuhinja Pogodb skrbeti za skladnost navedenih dogovorov s pravom Unije in da morebitna pasivnost Komisije v zvezi s tem lahko privede do ugotovitve nepogodbene odgovornosti Unije.

Na drugem mestu, Svet je v zvezi **z nasprotnima pritožbama Sveta v zadevah C-603/18 P in C-604/18 P** izpodbijal presojo Splošnega sodišča, v skladu s katero naj bi, prvič, Svet v skladu s členom 2(6)(b) Sklepa 2013/236 od ciprskih organov zahteval ohranitev ali nadaljnje izvajanje ukrepa pretvorbe nezavarovanih vlog v banki BoC v delnice, in drugič, da naj navedeni organi ne bi imeli nikakršnega polja proste presoje za preklc te pretvorbe.

V zvezi s tem Sodišče ugotavlja, da člen 2(6)(b) Sklepa 2013/236 ne določa posebnih podrobnih pravil za izvajanje navedene pretvorbe, tako da so imeli ciprski organi v zvezi s tem široko polje proste presoje, zlasti za določitev števila in vrednosti delnic, ki jih je treba dodeliti imetnikom vlog v banki BoC v zameno za njihove nezavarovane vloge v tej banki. Zato je Sodišče menilo, da je **Splošno sodišče napačno uporabilo pravo, ker je menilo, da Ciper nima nikakršnega polja proste presoje na podlagi te določbe za določitev posebnih podrobnih pravil za to pretvorbo.**

Na tretjem mestu, **zadevni posamezniki in družbe so glede pritožb, ki so jih vložili v zadevah C-603/18 P in C-604/18 P**, menili, da je mogoče dovolj resno kršitev njihove lastninske pravice, načela varstva legitimnih pričakovanj in načela enakega obravnavanja pripisati aktom in ravnanjem institucij Unije, tako da je bil izpolnjen prvi pogoj za nastanek nepogodbene odgovornosti Unije.

V zvezi s tem je Sodišče najprej opozorilo, da lastninska pravica³ ni absolutna pravica in da je lahko predmet omejitev.⁴ Sodišče je med drugim menilo, da **ukrepov, navedenih v**

² Sklep Sveta 2013/236/EU z dne 25. aprila 2013 naslovljen na Ciper o posebnih ukrepih za ponovno vzpostavitev finančne stabilnosti in trajnostne rasti (UL 2013, L 141, str. 32). Ta sklep določa vrsto ukrepov in rezultatov za zmanjšanje proračunskega primanjkljaja Cipra in ponovno vzpostavitev stabilnosti finančnega sistema te države članice. Nasprotni pritožbi, ki ju je vložil Svet, sta se nanašali posebej na člen 2(6)(b) tega sklepa, ki določa, da je s programom makroekonomskega prilagajanja za Ciper določena „vzpostavitev neodvisnega vrednotenja sredstev pri BoC in Laiki ter hitra vključitev dejavnosti Laiki v BoC. Vrednotenje se hitro konča, da bodo zaključene kapitalske zamenjave vlog pri BoC“.

³ Člen 17 Listine o temeljnih pravicah.

memorandumu o soglasju z dne 26. aprila 2013, ni mogoče šteti za nesorazmerno in nedopustno posredovanje, ki posega v lastninsko pravico zadevnih posameznikov in družb, kot je že razsodilo v sodbi Ledra Advertising in drugi/Komisija in ECB.⁵

Dalje, Sodišče je menilo, da okoliščine, da v predhodnih fazah mednarodne finančne krize odobritev finančne pomoči drugim državam članicam, katerih valuta je euro, ni bila pogojena s sprejetjem posebnih ukrepov, ni mogoče šteti za zagotovilo, ki bi lahko pri delničarjih, imetnikih obveznic in imetnikih vlog v bankah Laiki in BoC vzbudilo legitimna pričakovanja, da bi to veljalo tudi v primeru odobritve finančne pomoči Cipra.

Nazadnje, **Sodišče je** po tem, ko je opozorilo, da se s **splošnim načelom enakega obravnavanja** zahteva, da se primerljivi položaji ne obravnavajo različno in da se različni položaji ne obravnavajo enako, razen če tako obravnavanje ni objektivno utemeljeno, **zavrnilo obstoj kršitve tega načela**. Sodišče je namreč ugotovilo, da **zadevne družbe in posamezniki niso v položaju, ki bi bil primerljiv** s položajem ciprske centralne banke, ki odločitve sprejema izključno na podlagi ciljev v javnem interesu, s položajem imetnikov vlog v grških podružnicah bank Laiki in BoC, s položajem imetnikov vlog v teh dveh bankah, katerih vloge niso presegale 100.000 EUR, s položajem imetnikov vlog in delničarjev bank iz drugih držav članic, katerih valuta je euro in ki so prejele finančno pomoč pred Ciprom, ter tudi s položajem članov ciprskega sektorja združenih bank.

Sodišče je nazadnje v celoti zavrnilo pritožbi zadevnih družb in posameznikov (zadevi C-603/18 P in C-604/18 P), **razveljavilo izpodbijani sodbi Splošnega sodišča v delu, v katerem je Splošno sodišče zavrnilo ugovora nedopustnosti, ki ju je vložil Svet, in kolikor se ta ugovora nanašata na tožbi zoper Euroskupino in člen 2(6)(b) Sklepa 2013/236, ter navedenima ugovoroma s tem, da je o njiju dokončno odločilo,**⁶ ugodilo.

OBVESTILO: Pri Sodišču je mogoče zoper sodbo ali sklep Splošnega sodišča vložiti pritožbo, omejeno na pravna vprašanja. Pritožba načeloma nima odločilnega učinka. Če je dopustna in utemeljena, Sodišče razveljavi odločitev Splošnega sodišča. Če stanje postopka to dovoljuje, lahko Sodišče samo dokončno odloči o zadevi. Sicer vrne zadevo v razsojanje Splošnemu sodišču, to pa je vezano na odločitev, ki jo je Sodišče sprejelo v okviru pritožbe.

Neuradni dokument za medije, ki Sodišča ne zavezuje.

[Celotno besedilo](#) sodbe je objavljeno na spletnem mestu CURIA na dan razglasitve.

Kontaktna oseba: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793

⁴ Člen 52 Listine o temeljnih pravicah.

⁵ Sodba Sodišča z dne 20. septembra 2016 v združenih zadevah Ledra Advertising in drugi/Komisija in ECB, [od C-8/15 P do C-10/15 P](#); glej SM št. [102/16](#).

⁶ Na podlagi člena 61, prvi odstavek, drugi stavek, Statuta Sodišča Evropske unije.